

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Erectione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

379. Quid liceat, constitutumque sit quoad non residendum ratione doctionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

tiam probet causam frustra agit ad fructus. Lott. n. 125. E contra iusta causa sine licentia non sufficit; quia daretur contemptus superioris, & sic illud bonum resultans ex iustitia causa remanet quasi absorptum à malo, resultante ex huiusmodi temeritate, & contemptu; atque ita ratio huius necessitatis licentiæ est radicata super bono obedientia. Lott. num. 126. juxta Gl. in c. inter quatuor. de cler. non resid. v. sine iusta causa.

Questio 377. Efformata semel iusta absentia ex concursu causa, & licentiæ, quamdiu duret eius effectus?

Respondeo: tamdiu, quamdiu durat causa, etiam Prælato, qui concessit licentiam, mortuo. Lott. n. 216. juxta Archid. in c. licet. canon. de elect. in 6to. Nec est in potestate Prælati eam revocare, nisi nova causa superveniat, vel delegatur falsitas causæ prætextu; vel finita fuerit causa v. g. cursus studiorum jam terminatus, ex assecutione gradûs doctoralis vel magistri. Lott. n. 217. & 218. citans Gemin. in c. cum ex eo. de elect. in 6. n. 9. Verum circa hoc exemplum doctoratûs vide dicenda inferius.

Questio 378. Quenam excusent ab hac licentia petenda?

Respondeo primò: posse induci consuetudine, ut sine licentia Prælati ex causa rationabili, & vel maximè expressa in iure, posset quis abesse. Garc. nu. 91. citans Selvam & de Grassiis. Lott. n. 200. Et in specie id quoque tenere de curatis, quamvis enim residentia omnium curatorum, ut dictum, sit juris divini, ita ut curatus suas oves sine iusta causa relinquere non possit, & consequenter id per consuetudinem immutari nequeat, quæ contra jus divinum nihil operatur: Verum id in thesi seu generaliter intelligendum est; in specie autem seu hypothesi v. g. quòd hic & nunc, hic vel ille Pastor, Prælatus &c. iustam causam habens sine licentia Superioris ad breve tempus à sua Ecclesia, Monasterio &c. abesse non possit, nequaquam est juris divini, sed humani Pontificii, aliàs nec Episcopus, nec Pontifex illam licentiam concedere posset. Engels ad tit. de cler. non resid. n. 6.

2. Secundò: dum expressè aliter cautum est privilegio speciali. Garc. n. 93. cujus verba diligenter ponderanda. Lott. n. 200. idem docet nu. 98. indultario Apostolico de se absentando in individuo non esse opus licentia Episcopi.

3. Tertio: dum ingruit necessitas, quæ non patitur moram petendi veniam, in quo casu tamen servandum, quod dictum supra. Addit Lott. n. 215. si Episcopus sit absens à diocesi, & urgeat necessitas recedendi, non teneri aliquem pro licentia mittere ad Episcopum extra provinciam, neque eam petere à Capitulo, cum c. relatum. hunc honorem deferat Prælato, non Capitulo.

4. Quarto: censet idem Lott. num. 219. cessare hanc necessitatem petendi licentiam, si fiat provisio præsentis in Curia, & hic provisus in ea perseveret gratiæ studii, idque ex indulto Bonifacii VIII. quòd tamen num perferat ad curatos, non exprimit Lotterius.

5. Quintò: necessitati petendi & obtinendi licentiam ab Ordinario obnoxii non sunt docentes,

P. Leuwen. Fori Benef. Tom. I.

etiam gratis, si tamen sint ab ipsa Univeritate studii Generalis ad hoc constituti. Lott. nu. 201. ex Garc. p. 3. c. 2. num. 87. & 559. testante sic ad sui ipsius instantiam declaratum à S. Congreg. Verum hoc intelligendum non est de curatis, ut constabit ex paulò post dicendis.

Questio 379. In particulari, quid ergo liceat, constitutumque sit quoad non residendum ratione doctioris, quæ causa refertur ad bonum religionis christianæ seu Ecclesiæ?

Respondeo primò: ad doctiorum Theologiae publicam jus ipsum ad quantumcunque longum tempus permittit non residere, & in absentia percipere fructus. c. in fine. de magist. Azor cit. l. 7. q. 3. Garc. n. 54. Less. cit. c. 34. n. 163. Idem est de doctiorum juris can. Garc. n. 64. Navar. in man. c. 25. n. 121. Lott. n. 201. Azor. Less. ll. cit. Idem esse etiam de doctiorum cujuscunque facultatis honesta in Univeritatibus Salmant. Complut. & Vallisoler. ex speciali privilegio iis concessio ab Eugenio IV. testatur Garc. n. 66. Intelligendum autem hoc ipsum est, non solum de iis, qui conducti seu salariati, aut ratione stipendii, seu cathedræ, quam habent, sed etiam qui sponte ac voluntariè legunt Theologiam, & jus canon. modò legant cum licentia Univeritatis seu collegii DD. Trident. enim sess. 5. c. 1. solum requirit, ut in scholis publicè doceant Lott. n. 201. Garc. num. 60. ne tamen quilibet hoc titulo velit se à residentia subtrahere, requiritur dicta licentia Univeritatis, quæ eam concedere non debet, nisi iis, qui apti & utiles videntur ad docendum. Garc. n. 61. testans sic declaratum à S. Congreg. ad instantiam Univeritatis Complut. requiri tamen videtur, ut doceant in loco studiis Generalibus publicè deputato (quale studium Generale dicitur illud, quod est erectum & institutum per Papam, Regem, seu Principem, seu quod habet studium ex privilegio, aut consuetudine immemoriali. Garc. n. 56. citans Horatium Lucium de his qui gaudent privileg. scholar. ad finem istius tr. n. 23. Pacian. de probat. l. 2. c. 41. nu. 48. &c.) non secus ac in studentibus id requiritur, de quo tamen paulò post. & sic censuit sacra Congregat ad cit. sess. 5. c. 1. de docentibus jus canon. in publica Univeritate, gaudere illos privilegiis de percipiendis fructibus suarum præbendarum, in absentia, quamvis subdat idem dicendum de docentibus S. Scripturam in Cathedralibus & Collegiatis. Ac demum non requiri licentiam Ordinarii pro talibus docentibus, dictum est *quasi præcedente*. E contra requiritur ea quoad docentes Grammaticam, literas humaniores, & philosophiam ex c. relatum. & c. tua. de cler. non resid. nisi consuetudo in quibusdam locis aliud præscripserit, & quidem etiam ante Trid. Filiuc. tr. 41. c. 8. n. 23. Quin & hodie requiritur indultum Papæ cum licentia Ordinarii vi constit. Pii IV. Filiuc. *ibid.*

2. Respondeo secundò: si dicta privilegia à jure concessa docentibus habuere locum etiam in curatis, ut satis indicant Azor. Less. Filiuc. Garc. qui etiam n. 73. testatur pluribus exemplis, sic sapè servatum; perseverentque etiam modò respectu Canonicorum, aliorumque similitum; quoad habentes tamen beneficia parochialia, aliàque curata modò stante decreto Trid. sess. 23. c. 1. non subsistunt, ut habent plures declarationes sacre Cong. ad c. 1. sess. 5. opus proinde erit indulto Papæ, &

M 2

licen-

licentiâ Ordinarii. Garc. n. 78. juncto, n. 83. & ex eo Filiuc. loc. cit. Addit Laym. th. mor. l. 4. tr. 2. c. 6. n. 5. quoad æquitatem causæ, dum sunt beneficiati curari, necessarium videri, præsertim si absentia ratione doctioris diuturnior, ut sit necessitas aliqua docendi, v. g. quia pauci admodum doctores reperiantur, vel major Ecclesiæ utilitas, citatque pro hoc Vascq. de benef. c. 4. n. 146. nisi dicere quis velit hoc ipso etiam respectu curatorum licitum esse docere publicè Theologiam, quia docendo plus Ecclesiæ profunt: siquidem facere Prædicatores, ministros, & Pastores Ecclesiæ idoneos, melius est quàm prædicare, & ministrare. Laym. *ibid.* Sed neque ad legendum & docendum, etiam Theologiam, quamvis nullus alius idoneus reperiretur, & Vicarius habilis ad curam relinqueretur, curato concedere licentiam poterit Episcopus juxta Paxjord. l. 10 tit. 40. n. 51. qui citat pro hoc Gonz. ad reg. 8. Gl. 6. n. 254. & Barb. de off. Episcopi alleg. 53. n. 76.

Questio 380. An, & qualiter liceat curatis abesse ratione studiorum, quæ causa manifestam implicat Ecclesiæ, cui quis præest, utilitatem, ut eleganter deducit Abbas in c. licet vobis. de præb. n. 5. apud Lott. n. 150.

Respondeo primò jure antiquo, nimirum vi c. 2. de privileg. in 6. c. licet. de præb. c. cum ex eo. de elect. in 6. c. fin. de Magist. & c. concessum, ut per quinquennium excusentur à residentia, & in absentia fructus suorum beneficiorum percipiant Studentes Theologiæ, vel juri canon. (DD. namque communiter & S. Congreg. parificant hæc studia duo, eò quòd his temporibus pro regimine Ecclesiarum æquè bene, ne dixerim melius, deferviat jus canonicum, quàm Theologia; imo quoad facilitatem addiscendi, & opportunitatem lucrandi panem jus canonicum prævaleat. Paxjord. num. 148. citans Zerol. v. studium. Carol. de Grassis de effect. Cler. in prælud. n. 54. & 64. Abb. Felin. in cit. c. fin. Horat. Lucius in tr. de privileg. privilegio 99. Navar. in man. c. 25. n. 120. Hojed. de incomp. c. 17. num. 28. & passim alii apud Garc. n. 54. Quin & Studentes in alia qualibet scientia, etiam Grammatica, Azor. cit. p. 2. l. 7 q. 3. juxta Gl. in c. cum ex eo v. literarum. Et si enim cit. c. fin. prohibeatur Religiosis & extensive etiam Archidiaconis, Decanis, Plebanis, Præpositis, Cantoribus, aliisque Clericis personatus habentibus, nec non presbyteris, studere Philosophiæ vel legibus (de quo etiam vide Paxjord. loc. cit. num. 151. ubi etiam ait, si studium non sit privilegiatum, vel solum pro certo tempore, neque adsit particularis dispensatio Papæ, qui legibus sæcularibus, aut philosophiæ operam daret, non solum non lucraretur fructus beneficii, sed & quatuor pœnas, quas num. 152. enumerat, incurreret; neque inferiorem Papa posse hanc licentiam concedere, adjecta tamen num. 157. & seq. bona limitatione, quoad studium juris civilis) non tamen intelligitur id de eo philosophices vel legum studio, quod fit in ordine ad intelligentiam canonum, & Theologiæ, sed ad summam de eo, quod diversum à studio Theologiæ, vel canonum in se ipso ita terminatur & sistit, ut quis fiat Philosophus vel causidicus. Lott. l. 3. q. 27. num. 204. Modò tamen studeant in studiogenerali, seu celebri Universitate, c. tua. de Cler. non resid. c. 2. de privileg. in 6. Garc. num. 55. citans Zech. de rep. Eccles. tit. de Cler. non resid. n. 7.

Zerol. v. studium. Quamvis Lott. num. 206. dicat quosdam distortis verbis citatæ decretalis distinguere inter studium publicum in Universitate aliqua, & studium privatum in camera. Pirh. quoque sentiat contrarium ad tit. de Cler. non resid. num. 38. citans pro se Abb. in c. tua. n. 4. & Host. *ibid.* idque Argumento c. tua. cum ibi solum dicatur non gaudere indulgentia, seu privilegio lucrandi fructus in absentia, qui in fraudem se conferunt prætextu studiorum ad talia loca, in quibus nullum, seu non competens est studiorum exercitium. Unde si alicubi studia vigeant, adeoque finis & utilitas, ob quam privilegium hoc studentibus Clericis concessum est, obtineri possit, eodem gaudebunt, qui ibi student, sive locus sit civitas, sive villa, sive castellum. Felin. etiam Hostiens. & alii apud Paxjord. num. 139. putent, quod si aliquis excellens Doctor legeret extra studii generalis locum, tutum fore in conscientia, qui sub illo studeret; hoc tamen Superioris arbitrio prudeniter relinquendum, ne sub hoc prætextu regantur otia; sed & ante Trident. solum non peti ad hoc licentiam Episcopi testatur Azor. loc. cit. ex Innoc. Hostiens. & c. in c. relatum. Quin & passim impetrari solitam in Curia Romana à summo Pœnitentiario. Porro dictum quinquennium incipit computari à die, quo cepit beneficiatus literis operam dare. Azor. loc. cit. Idem est de septennio, de quo paulò post, quod uti & dictum quinquennium debet esse utile, & integrum, deducto nimirum omni iusto impedimento. Lott. n. 170. dicens hanc fuisse sententiam Lapi, Franch. & aliorum securorum Archidiaconum. Denique dictis juribus & privilegiis comprehendi quoque habentes beneficia parochialia, & curata, potuisse nimirum eos olim ratione studiorum saltem de licentia Episcopi etiam ad septennium abesse satis indicant, & docent AA. Azor. loc. cit. Lott. num. 152. & seq. Engels ad tit. de Cler. non resid. num. 11.

2. Respondeo secundò: modo etiam post Trident. dictis juribus, & privilegiis, uti & privilegiis concessis specialiter quibusdam universitatibus, etiam quoad curatos derogatum non esse (cum non extet decretum aliquod, in quo ea revocentur c. enim. 2. sess. 6. revocantur solum indulta perpetua de non residendo. Garc. n. 69. sed neque c. 1. sess. 23. verbis illis: quolibet privilegio: quia ubi derogatur simpliciter privilegiis, in dubio non intelligitur de privilegiis insertis in jure, Bart. communiter receptus in Extrav. ad reprimendum. v. non obstantibus. Felin. in c. 1. de rescrip. n. 12. & plurimi alii apud Garc. n. 72.) sed & licere illis abesse ratione studiorum, petita & obtenta ab Ordinario licentia, tenent plures scribentes post Trid. sic expressè Laym. Th. mor. l. 4. tr. 2. cap. 6. n. 5. ait: concessum est Episcopo in cap. cum eo de elect. in 6. dispensare cum promotis ad Ecclesias parochiales, ut usque ad septennium, quo in studiis morari possunt, ad sacerdotium promoveri non teneantur, modò intra annum post adeptam parochiam subdiaconi fiant. idem tradit ad c. cum ex eo de elect. in 6. Idem claris verbis tenet Pirh. loc. cit. num. 34. *ibid.* quod etiam curari quinque annis studere, & quamdiu, voluerint docere possint in Theologia & jure canon. absque eo, quòd opus sit ad hoc licentia Ordinarii, quamvis id intinandum Episcopo præcisè, ut idoneum Vicarium substituere possit, quin & si Episcopus impedire velit, quò minus curatus, qui non sufficiens in his disciplinis instructus, & ad studia idoneus est, iis operam dare possit.